

УДК 330+378.6

DOI: 10.30838/J.BPSACEA.2312.220920.73.677

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

ПОПОВИЧЕНКО І. В.¹, *докт. екон. наук, проф.*,
КОВАЛЕНКО-МАРЧЕНКОВА Є. В.², *канд. екон. наук, доц.*,
БОРОДІН М. О.^{3*}, *канд. техн. наук, доц.*,
СПІРИДОНОВА К. О.⁴, *канд. екон. наук, доц.*

¹ Кафедра економіки та підприємництва, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпро, Україна, тел. +38 (056) 756-34-77, e-mail: popovychenko.iryana@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0003-3443-9356

² Кафедра економіки та підприємництва, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпро, Україна, тел. +38 (056) 756-34-77, e-mail: kovalenko.yevheniia@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0001-7350-7740

^{3*} Кафедра економіки та підприємництва, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпро, Україна, тел. +38 (056) 756-34-77, e-mail: borodin.maksim@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0003-0513-3876

⁴ Кафедра економіки та підприємництва, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпро, Україна, тел. +38 (056) 756-34-77, e-mail: spiridonova.kira@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0001-6961-4172

Анотація. У квітні 1975 р. в Дніпропетровському інженерно-будівельному інституті (ДІБІ) створено кафедру економіки будівництва. На той час на кафедрі працювало 14 викладачів, з них сім доцентів. Із 1975 по 1986 рік завідувачем кафедри був к. е. н., доцент В. В. Нагорний. Із 1987 по 2003 рік кафедрою економіки будівництва ПДАБА керував д. т. н., професор Л. М. Драгун – відомий вчений, який займався своїми дослідженнями, аналізуючи ефективність управління активами підприємства. У 1991-му в Придніпровській державній академії будівництва та архітектури відкрито нову спеціальність «Економіка будівництва та менеджмент», а в 1993 р. створено економічний факультет із навчанням на денному та заочному рівнях. Економічний факультет має кілька різних спеціальностей, одна з них – «Економіка підприємства». У 2003 році кафедру економіки будівництва перейменовано на кафедру економіки підприємств. Окрім академічних та наукових досліджень за профільною спеціальністю «Економіка підприємства», кафедра також здійснює підготовку студентів до отримання ступеня бакалавра та магістра. Наразі кафедра складається із 17 професіональних викладачів, серед яких завідувач кафедри доктор економічних наук, проф. І. В. Поповиченко, доктори економічних наук, професори Д. Л. Левчинський та О. В. Каховська, дев'ять доцентів – кандидатів наук, разом з одним старшим викладачем та чотирма асистентами. Співробітники кафедри допомагають будівельним підприємствам розробляти техніко-економічні обґрунтування своєї виробничої діяльності, впроваджувати нові підходи до розрахунків інвестиційного бюджету; а також вирішувати різні проблеми підвищення ефективності будівництва у м. Дніпро та в цілому регіоні.

Ключові слова: наукові школи; історія; економіка будівництва; підприємництво; кафедра; академія

ИСТОРИЯ КАФЕДРЫ ЭКОНОМИКИ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

ПОПОВИЧЕНКО И. В.¹, *докт. екон. наук, проф.*,
КОВАЛЕНКО-МАРЧЕНКОВА Е. В.², *канд. екон. наук, доц.*,
БОРОДИН М. А.^{3*}, *канд. техн. наук, доц.*,
СПИРИДОНОВА К. А.⁴, *канд. екон. наук, доц.*

¹ Кафедра экономики и предпринимательства, Государственное высшее учебное заведение «Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры», ул. Чернышевского, 24-а, 49600, Днепро, Украина, тел. +38 (056) 756-34-77, e-mail: popovychenko.iryana@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0003-3443-9356

² Кафедра экономики и предпринимательства, Государственное высшее учебное заведение «Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры», ул. Чернышевского, 24-а, 49600, Днепро, Украина, тел. +38 (056) 756-34-77, e-mail: kovalenko.yevheniia@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0001-7350-7740

^{3*} Кафедра экономики и предпринимательства, Государственное высшее учебное заведение «Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры», ул. Чернышевского, 24-а, 49600, Днепро, Украина, тел. +38 (056) 756-34-77, e-mail: borodin.maksim@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0003-0513-3876

⁴ Кафедра економіки і підприємництва, Государственное высшее учебное заведение «Придніпровская государственная академия строительства и архитектуры», ул. Чернышевского, 24-а, 49600, Дніпро, Україна, тел. +38 (056) 756-34-77, e-mail: spiridonova.kira@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0001-6961-4172

Аннотация. В апреле 1975 г. в Днепропетровском инженерно-строительном институте (ДИСИ) была создана кафедра экономики строительства. К тому времени на кафедре работали 14 преподавателей, из них семь доцентов. С 1975 по 1986 заведующим был к. э. н., доцент В. В. Нагорный. С 1987 по 2003-й кафедрой экономики строительства ПГАСА руководил доктор наук, профессор Л. М. Драгун – известный ученый, который занимался своими исследованиями, анализируя эффективность управления активами предприятия. В 1991 году в Придніпровской государственной академии строительства и архитектуры была открыта новая специальность «Экономика строительства и менеджмент», а в 1993-м создан экономический факультет с обучением на дневном и заочном уровнях. Экономический факультет имеет несколько различных специальностей, одна из них – «Экономика предприятия». В 2003 году кафедра экономики строительства переименована в кафедру экономики предприятий. Кроме академических и научных исследований по профильной специальности «Экономика предприятия», кафедра также осуществляет подготовку студентов для получения степени бакалавра и магистра. Сегодня кафедра состоит из 17 профессиональных преподавателей, среди которых заведующий кафедрой, доктор экономических наук, проф. И. В. Поповиченко, доктора экономических наук, профессора Д. Л. Левчинский и А. В. Каховская, девять доцентов – кандидатов наук, вместе с одним старшим преподавателем и четырьмя ассистентами. Сотрудники кафедры помогают строительным предприятиям разрабатывать технико-экономические обоснования своей производственной деятельности, внедрять новые подходы к расчетам инвестиционного бюджета, а также решать различные проблемы повышения эффективности строительства в г. Дніпро и в целом регионе.

Ключевые слова: научные школы; история; экономика строительства; предприятие; кафедра; академия

HISTORY OF THE DEPARTMENT OF ECONOMICS AND ENTREPRENEURSHIP

POPOVYCHENKO I.V.¹, *Dr. Sc. (Econ.), Prof.*,
KOVALENKO-MARCHENKOVA Ye.V.², *Cand. Sc. (Econ.), Assoc. Prof.*,
BORODIN M.O.^{3*}, *Cand. Sc. (Tech.), Assoc. Prof.*,
SPYRYDONOVA K.O.⁴, *Cand. Sc. (Econ.), Assoc. Prof.*

¹ Department of Economics And Entrepreneurship, State Higher Education Institution “Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture”, 24-a, Chernyshevskoho St., 49600, Dnipro, Ukraine, tel. +38 (056) 756-34-77, e-mail: popovychenko.iryna@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0003-3443-9356

² Department of Economics And Entrepreneurship, State Higher Education Institution “Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture”, 24-a, Chernyshevskoho St., 49600, Dnipro, Ukraine, tel. +38 (056) 756-34-77, e-mail: kovalenko.yevheniia@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0001-7350-7740

^{3*} Department of Economics And Entrepreneurship, State Higher Education Institution “Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture”, 24-a, Chernyshevskoho St., 49600, Dnipro, Ukraine, tel. +38 (056) 756-34-77, e-mail: borodin.maksim@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0003-0513-3876

⁴ Department of Economics And Entrepreneurship, State Higher Education Institution “Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture”, 24-a, Chernyshevskoho St., 49600, Dnipro, Ukraine, tel. +38 (056) 756-34-77, e-mail: spiridonova.kira@pgasa.dp.ua, ORCID ID: 0000-0001-6961-4172

Abstract. In April of 1975 the Department of Construction Economics was established in Dnipropetrovsk Civil Engineering Institute (DCEI) which was renamed into Prydniprovsky State Academy of Civil Engineering and Architecture (PSACEA) in the early nineties. At that time 14 tutors worked, including 7 associate professors with Ph. D. degrees. Since 1975 until 1986 Assoc. Prof., Ph. D. V. Nahorni was a head of the department. Since 1987 until 2003 the department of Construction Economics of DCEI was governed by Doctor of Science (hab.), Prof. L. Drahun – another famous scientist who did his research analyzing the effectiveness of the enterprise assets management. In 1991 a new specialty “Construction Economics and Management” was introduced in PSACEA and in 1991 a new Economics Faculty was established with both full-time and part-time tuitions. The Economics Faculty has 5 different specialties, one of them is “Enterprise Economics”. In 2003 the Department of Construction Economics was renamed into the department of Enterprise Economics. Besides the academic and research studies according to the profile specialty “Enterprise Economics” the department also supervises students diploma works for bachelor and master degrees. Nowadays the Department consists of 17 profesioan tutors including head of the department Doctor of Science (hab.), Prof. I. Popovychenko, Doctor of Science (hab.), Prof. D. Levchynskiy, Prof. O. Kakhovska, 9 Assoc. Professors – Philosophy Doctors together with a senior tutor and 4 assistants. Department’s staff helps construction enterprises to

develop feasibility studies in their production activity, to introduce new approaches for the investment budget calculations; also helps to solve various problems of the construction effectiveness increase in the city of Dnipro and in the whole region.

Keywords: *research schools; history; enterprise economics; department; academy*

Кафедра існує понад 40 років і включає історію двох попередніх кафедр.

У квітні 1975 року на факультеті промислового та цивільного будівництва Дніпропетровського інженерно-будівельного інституту була створена спеціалізована випускова кафедра економіки будівництва.

Із перших днів роботи кафедри реалізації поставлених завдань у навчальному процесі і науковій діяльності під діючим на той час гаслом – «Економіка повинна бути ощадливою» присвятив свою діяльність колектив викладачів і співробітників у такому складі: завідувач кафедри (1975–1986 рр.), доцент, кандидат економічних наук В. В. Нагорний; доценти, кандидати економічних наук В. М. Нікулін, І. Я. Нечитайло, О. М. Коробкова, доценти, кандидати технічних наук Е. М. Горуля, К. О. Іванов, М. О. Чайка, асистенти Л. В. Черних, Є. Г. Галич, В. Ф. Левченко, С. В. Нікітін, С. В. Петров, Д. А. Серебряков, С. Д. Гавриш.

Неоціненну допомогу в становленні колективу і забезпеченні навчального процесу зробили працівники навчально-допоміжного персоналу кафедри: ветерани Збройних сил країни, старший методист М. П. Тихомиров, завідувач методичного кабінету М. І. Большаков, старший лаборант кафедри, ветеран ПДАБА К. М. Гвоздак.

Наприкінці 70-х – початку 80-х років у плановому порядку для навчання в цільовій аспірантурі провідних економічних вищих навчальних закладів та науково-дослідних інститутів м. Москва були відряджені молоді перспективні співробітники кафедри. Після закінчення навчання в аспірантурі і захисту дисертацій на одержання наукового ступеня кандидата економічних наук вони поверталися на кафедру, де їхні знання і творчий потенціал були істотним внеском у підготовку інженерів-будівельників,

технологів, механіків і архітекторів із глибокими економічними знаннями.

Усі ці вчені і викладачі працювали та працюють у сфері вищої освіти або керують бізнесовими структурами ринкової економіки України. Серед них: П. А. Фісуненко – доцент, кандидат економічних наук, декан економічного факультету Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, Є. Г. Галич – фахівець-кошторисник, старший викладач кафедри. Доценти, кандидати економічних наук В. В. Нагорний, С. В. Нікітін і С. В. Петров були засновниками і керівниками господарських фірм у Дніпропетровську.

Багато років навчально-методичній та викладацькій роботі у ПДАБА віддали Гавриш С. Д. – старший викладач, заступник декана економічного факультету та к. т. н., доцент кафедри Кірнос О. І.

Окремо слід виділити професійний шлях першого завідувача кафедри Валерія Володимировича Нагорного, члена-кореспондента Академії будівництва України, нагородженого знаком «Відмінник освіти України».

В. В. Нагорний народився в м. Запоріжжя. У 1962 році закінчив Дніпропетровський інженерно-будівельний інститут – ДБІ (зараз Придніпровська державна академія будівництва та архітектури – ПДАБА) за фахом «Промислове і цивільне будівництво». У 1962–1967 роки – майстер, виконроб тресту Дніпровськпромбуд, старший інженер Дніпропетровського філіалу науково-дослідного інституту будівельного виробництва України (ДФНДІВВ), працював у ДБІ з 1967 року на посадах старшого наукового співробітника, асистента, старшого викладача кафедри організації та економіки будівництва. Захистив дисертацію кандидата економічних наук (спеціальність 08.600 – статистика)

1971 року. 1971–1975 роки – доцент кафедри організації та економіки будівництва. 1975–1986 – завідувач кафедри економіки будівництва ДІБІ – ПДАБА. 1980–1990 – декан факультету підвищення кваліфікації керівних працівників і спеціалістів будівельного виробництва.

У роки «перебудови», кафедрою економіки будівництва ДІБІ керувала доктор економічних наук, професор Р. Ф. Самусєва, видатний вчений-аналітик, фахівець у галузі матричних методів аналізу ринкових відносин. У цей період на кафедрі проводилася значна робота з вивчення і впровадження в навчальний і науковий процес і в практику будівництва передового економічного досвіду світу. Результатом концентрації наукової діяльності в цьому напрямку була підготовка і наступний успішний захист дисертацій кандидатів економічних наук аспірантами і здобувачами кафедри. Серед них: С. В. Каламбет, Ю. В. Орловська, О. Б. Ватченко.

З 1987 по 2003-й рік кафедрою економіки будівництва керував доктор економічних наук, професор Л. М. Драгун, відомий вчений в галузі економічного аналізу та ефективного використання ресурсів підприємств. Цей період роботи кафедри ознаменований корінними структурними зрушеннями в економіці незалежної України, повним і остаточним переходом підприємств країни на ринкові методи здійснення виробництва, що відобразилось у навчально-методичній і науковій діяльності кафедри й академії в цілому.

У 1991 році у ПДАБА здійснено перший набір студентів на економічну спеціальність «Економіка і управління будівництвом», а в 1992 році створено економічний факультет з очною і заочною формами навчання. З 2002 року кафедра економіки будівництва перетворена на кафедру економіки підприємства.

Наукова школа професора Л. М. Драгуна забезпечила продовження підготовки викладачів, аспірантів і здобувачів із числа випускників ПДАБА,

яскравим прикладом якої є О. М. Вакульчик – нині доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку й аудиту Університету митної справи та фінансів.

У 2003–2006 роках кафедрою знову керував кандидат економічних наук, доцент В. В. Нагорний. У 2007–2008 роках колектив кафедри був об'єднаний з колективом кафедри фінансів та банківської справи, яку очолював доктор економічних наук, професор Р. Б. Тян. У 2008–2009 роках кафедрою економіки підприємства керував доктор економічних наук, професор В. Є. Власюк.

Із 2009 по 2019 рік кафедра об'єднувала у своєму складі також раніше існуючу кафедру обліку та аудиту. Ця кафедра існувала з 2002 року. Очолювала її доцент – Олена Михайлівна Вакульчик, яка на той час активно займалась науковою роботою і працювала над докторською дисертацією.

2003–2008 – це роки активної плідної праці кафедри в напрямку розроблення навчальних програм підготовки бакалаврів та спеціалістів зі спеціальності «Облік і аудит» за профільними дисциплінами, серед яких: бухгалтерський облік, управлінський облік, аудит, економічний аналіз, інформаційні системи обліку, податковий облік, звітність підприємств та інші. За цей час повністю була створена методична база для проведення лекційних і практичних занять та підготовки дипломних проектів зі спеціальності.

Із 2009 по 2019 рік об'єднана кафедра мала назву «Облік, економіка та управління персоналом підприємства». Завідувала нею професор, доктор економічних наук, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Н. І. Верхоглядова, у серпні 2019 року рішенням вченої ради академії в зв'язку з реорганізацією економічного факультету кафедра економіки та підприємництва отримала свою нинішню назву. Із цього часу її очолює професор, доктор економічних наук Ірина Валеріївна Поповиченко. І. В. Поповиченко – випускниця ПДАБА (на той час Дніпропетровського інженерно-будівельного інституту), має немалий досвід

практичної роботи в інженерно-будівельній сфері, майже 25-річний досвід науково-педагогічної роботи в ПДАБА – від асистента до професора, чотирирічний

Доц. В. В. Нагорний

На даному етапі розвитку академії кафедра економіки та підприємництва здійснює успішну підготовку студентів за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр та магістр зі спеціальностей 076 – підприємство, торгівля та біржова діяльність та 051 – економіка.

Кафедра вражає яскравим складом, досвідченістю та рівнем кваліфікації своїх співробітників, серед яких і активні науковці, і реальні практики, і досвідчені вчені, й амбітна молодь. Активну участь у керуванні науковою та навчальною діяльністю кафедри беруть доктори економічних наук, професори І. В. Поповиченко, Д. Л. Левчинський, О. В. Каховська. Допомагають їм в цьому та підтримують навчальний процес доценти: кандидати економічних наук П. А. Фісуненко, Г. Л. Ступнікер, К. О. Спірідінова, В. В. Попова, Є. В. Коваленко-Марченкова, І. М. Каширнікова, кандидати технічних наук М. О. Бородін, О. Л. Герасимова, О. І. Судакова.

Більшість доцентів поповнили лави кафедри після захисту дисертацій на

досвід викладання за контрактом фахових дисциплін у вищому навчальному закладі Польщі (м. Лодзь) на посаді професора.

Проф. Л. М. Драгун (1932–2004)

здобуття наукового ступеня кандидата наук у спеціалізованій вченій раді ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

Суттєвий вклад у роботу кафедри здійснюють старший викладач Є. Г. Галич, асистенти О. В. Кірнос, Н. А. Болсунова, Н. В. Зозуля, І. Б. Стенічева завідувач лабораторії О. В. Метельков, старший лаборант Р. М. Татевосян.

Колектив кафедри виконує наукові дослідження відповідно до плану науково-дослідницьких робіт Придніпровської державної академії будівництва та архітектури у рамках теми «Використання обліково-аналітичної інформації в управлінні економічними процесами» (державний реєстраційний номер 0111U002633).

Результати досліджень активно впроваджуються у навчальний процес академії під час викладання дисциплін для студентів економічних спеціальностей. Вагомі наукові результати досліджень використовуються у практичній діяльності підприємств будівельної та інших галузей Дніпропетровської області.

Із 2013 року кафедра бере участь у Європейській програмі підготовки економістів для отримання двох дипломів, у рамках якої студенти спеціальностей «Економіка підприємства» та «Облік і аудит» мають можливість вивчати французьку мову, стажуватися в навчальних закладах Франції та отримати два дипломи магістра (український та французький). Так, кожного літа студенти проходять місячне мовне та професійне стажування у Франції. В 2017 та 2018 роках дипломи бакалавра в університеті Ле-Манна (Франція) за цією

програмою отримали наші студентки Катерина Каракаш та Марія Смирнова.

За результати вступних іспитів вони вступили в магістратуру та продовжили навчання у Франції. В 2017 році студентка спеціальності «Економіка підприємств» Вікторія Малієнко отримала стипендію програми «Еразмус» і навчалась один семестр на економічному факультеті в університеті Ле-Манна (Франція). У французькому проекті активну участь беруть завідувач кафедри І. В. Поповиченко, доценти М. О. Бородин, В. В. Попова.

Проф. І. В. Поповиченко

Проф. Д. Л. Левчинський

Проф. О. В. Каховська

У 2017, 2018 та 2019 роках на базі кафедри проходив другий етап Всеукраїнської олімпіади з економіки підприємства.

Співробітники кафедри надають консультаційну допомогу працівникам будівельних підприємств у вивченні економічних стосунків в умовах складних перетворень вітчизняної економіки, у визначенні кошторисної вартості будівельних об'єктів, беруть участь у вирішенні проблем підвищення ефективності будівельного виробництва м. Дніпро й області.

У найближчих планах кафедри – поглиблення співпраці з навчальними вишами Франції та обмін студентами в

рамках європейської програми підготовки економістів для отримання двох дипломів, а саме:

- інтенсивне вивчення студентами та викладачами кафедри двох іноземних мов – французької та англійської за новітніми світовими методиками;

- щорічне лінгвістичне стажування (1...2 місяці) в університеті Франції;

- направлення студентів на річне навчання протягом III курсу в університеті Франції з отриманням диплома «Licence professionnelle»;

- навчання студентів для отримання диплома магістра університету Франції з подальшою можливістю вступу до

аспірантури та отримання наукового ступеня PhD.

У жовтні 2019 року кафедра уклала Меморандум про взаємодію і співпрацю з Громадською організацією «Асоціація працівників сфери економічної безпеки», в рамках якого сторони домовились про розвиток співпраці між закладами освіти, громадянським суспільством та бізнесом із метою підвищення ефективності управління суспільними процесами та господарською діяльністю підприємств.

Мета такої співпраці – підвищення якості формальної і неформальної освіти,

розроблення та впровадження передових освітніх технологій, спрямованих на підвищення кваліфікації та розвиток компетентностей студентів і працівників підприємств та організацій. Власне, планується організація та проведення тренінгів, семінарів, круглих столів, студентських конкурсів стартапів за участі підприємств Дніпра та Дніпровського регіону задля зближення академічного теоретичного навчання з практикою реального бізнесу.

Склад кафедри економіки та підприємництва станом на 1 вересня 2020 року

Керівництво кафедри у всі роки її існування доклало багато зусиль для того, щоб у сучасному вигляді вона мала гідну репутацію, а її випускники завжди мали

можливість отримати роботу за фахом та пишалися своєю освітою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Большаков В., Левчинский Д., Фисуненко П. Оценка инвестиционных процессов воспроизводства жилищного фонда. LAP LAMBERT Academic Publishing, OmniScriptum GmbH@Co. KG, Saarbrucken, 2015. 311 с.

2. Верхоглядова Н. І., Левчинський Д. Л., Герасимова О. Л., Щеглова О. Ю. Економіка та основи підприємництва в будівництві : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Дніпро : Герда, 2017. 425 с.
3. Viter, Dmitry V., Fisunenko, Pavlo A., Kovalenko-Marchenkova, Yevheniia V. Stabilization of the macroeconomic situation and the tax rates level (theoretical conclusions for transitive economy). *Revista ESPACIOS*. Vol. 41 (№ 27). 2020. Pp. 40–48.
4. Kakhovska O., Lositska T., Kolesnikova K. Economic efficiency of investments into personnel development of enterprises *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga : Publishing House “Baltija Publishing”, 2018. № 3, vol. 4P. Pp. 115–122.
5. Kirnos Olesya, Spiridonova Kira, Borodin Maksim. The physical nature of economic potential. Sustainable housing and human settlement : monograph. Ch. VI. Economy: physical, circular, green. Dnipro – Bratislava : SHEE “Prydniprovaska State Academy of Civil Engineering and Architecture” – Slovak University of Technology in Bratislava, 2018. Pp. 235–241.
6. Коваленко-Марченкова Є. В., Кірнос О. В., Бородин М. О. Теоретичні аспекти оцінки економічного стану підприємства. *Інтелект XXI*. 2018. № 6. С. 65–69.
7. Поповиченко І. В., Черчата А. О. Логістичне управління бізнес-процесами підприємства: теоретико-методологічні аспекти та інструментарій : монографія. Дніпро : Літограф, 2017. 204 с.
8. Фісуненко П. А., Ступнікер Г. Л. Дослідження впливу витрат на формування інтелектуального та фізичного капіталу підприємства. *Східна Європа : економіка, бізнес та управління* : електронне наукове фахове видання. 2018. № 2 (13).

REFERENCES

1. Bolshakov V., Levchinskiy D. and Fisunenko P. *Otsenka investitsionnykh protsessov vosproizvodstva jilishnogo fonda* [Estimation of investment processes of reproduction of housing stock]. LAP LAMBERT Academic Publishing, Omni Scriptum GmbH&Co. KG, Saarbrucken, 2015, 311 p. (in Russian).
2. Verhoglyadova N.I., Levchinskiy D.L., Gerasimova O.L. and Scheglova O.Yu. *Ekonomika i osnovi pidpriemstva v budivnitstvi: navch. posib. dlya studentiv* [Economics and basics of entrepreneurship in construction : textbook. for students]. Dnipro : Gerda, 2017, 425 p. (in Ukrainian).
3. Viter Dmitry V., Fisunenko Pavlo A. and Kovalenko-Marchenkova Yevheniia V. Stabilization of the macroeconomic situation and the tax rates level (theoretical conclusions for transitive economy). *Revista ESPACIOS*. 2020. vol. 41, no. 27, pp. 40–48.
5. Kirnos Olesya, Spiridonova Kira and Borodin Maksim. The physical nature of economic potential. Sustainable housing and human settlement : monograph. Ch. VI. Economy : physical, circular, green. Dnipro – Bratislava : SHEE “Prydniprovaska State Academy of Civil Engineering and Architecture” – Slovak University of Technology in Bratislava, 2018, pp. 235–241.
6. Kovalenko-Marchenkova E.V., Kirnos O.V. and Borodin M.O. *Teoretichni aspekti otsinki ekonomichnogo stanu pidpriemstva* [Theoretical aspects of assessing the economic condition of the enterprise]. *Intellekt XXI* [Intelligence of HHI]. 2018, no. 6, pp. 65–69. (in Ukrainian).
7. Popovichenko I.V. and Cherchata A.O. *Logistichne upravlinnya biznes-protsesami pidpriemstva: teoretiko-metodologichni aspekti ta instrumentariy : monografiya* [Logistic management of business processes of the enterprise : theoretical and methodological aspects and tools : monograph]. Dnipro : Litograf Publ., 2017, 204 p. (in Ukrainian).
8. Fisunenko P.A. and Stupniker G.L. *Doslidjennya vplivu vitrat na formuvannya intelektualnogo ta fizichnogo kapitalu pidpriemstva* [Research of influence of expenses on formation of intellectual and physical capital of the enterprise]. *Skhidna Yevropa : ekonomika, biznes ta upravlinnya*. [Eastern Europe: Economy, Business and Management]. Electronic scientific professional publication, 2018, no. 2 (13). (in Ukrainian).

Надійшла до редакції : 31.08.2020.